

AGDER FYLKESKOMMUNE
Prosjektet «Krypsiv på Sørlandet»
Att. Anna Despard Asgard
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Liudmila Pechinkina, 37017847

Tillatelse etter forurensningsloven til å fjerne krypsiv i nedre og midtre del av Otra

Statsforvalteren i Agder gir Agder fylkeskommune tillatelse til å fjerne krypsiv innenfor avgrensede områder i nedre og midtre del av Otra. Tillatelsen er gitt på visse vilkår med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16. Vi frafaller saksbehandlingsgebyr, jf. forurensningsforskriften § 39-10.

Vedtaket kan påklages innen tre uker.

Vi viser til e-post av 09.03.2021 fra Agder fylkeskommune med søknad om å videreføre tillatelse av 10.08.2017 og tillatelse av 12.10.2018 til å fjerne krypsiv ved lokalitetene som ligger i nedre og midtre del av Otra, vedlegg til e-posten samt søknad om fjerning av krypsiv ved Borneset i Vennesla kommune, oversendt 18.06.2021, og vedlegg til søknaden. Vi viser også til øvrige dokumenter og kommunikasjon i saken og møte med Agder fylkeskommune 09.02.2022. Vi beklager lang saksbehandlingstid.

1 Vedtak

Statsforvalteren i Agder gir Agder fylkeskommune tillatelse til å fjerne krypsiv ved følgende lokaliteter i nedre og midtre del av Otra:

- Hornnestangen, Moisund, Monen og Kilefjorden i Evje og Hornnes kommune
- Borneset, Ludefladen, Støa, Moseidstranda, Neset, Ringvegen, Sandhallan og Kvarstein i Vennesla kommune
- Mosby Torve i Kristiansand kommune

Tillatelsen gjelder til og med 31.12.2029.

Tillatelsen er gitt etter forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endringen ønskes gjennomført.

2 Saksbehandlingsgebyr

I samsvar med forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4, skal søker i utgangspunktet betale saksbehandlingsgebyr for Statsforvalterens behandling av søknaden. Ettersom Miljødirektoratet bevilger midler til prosjektet «Krypsiv på Sørlandet», har vi besluttet å frafalle saksbehandlingsgebyr, jf. forurensningsforskriften § 39-10.

3 Sakens bakgrunn

Den flerårige vannplanten krypsiv har vært et problem i vassdrag på Sørlandet i lengre tid. Planten danner ofte tykke tepper langs bunnen og fortrenger stedege arter. Krypsiv beskrives som en invaderende art som både forringer gyteområder for fisk og vanskeliggjør for utøvelse av fiske, bading og båtbruk. Krypsiv vokser ned til ca. 2,5 m dybde, primært i stilleflytende partier med fint substrat. Det er per i dag ikke kjent hva som forårsaker masseveksten av krypsiv. Det er sannsynlig at bildet er sammensatt, og det er flere faktorer som styrer problemvekst av krypsiv i vassdragene på Sørlandet.

I 2002 ble «Krypsivprosjektet på Sørlandet» etablert. Nå er navnet på prosjektet «Krypsiv på Sørlandet», og Agder fylkeskommune er prosjektleder. Statsforvalteren i Agder er med i prosjektet og leder ei gruppe for forskning- og utviklingsstrategi (FoU-gruppe). Sammen med tiltaksgruppene som representerer vassdragene Otra, Mandalsvassdraget, Kvina, Sira og Selura, har det i regi av prosjektet blitt gjennomført flere tiltak for å redusere krypsivbestanden i de berørte vassdragene siden tidlig 2000-tallet. Formålet med tiltakene er å gjenopprette lokalitetenes bruksverdi med hensyn til bading, fiske og båtbruk. Tiltakene kan også forbedre forholdene for fisk.

3.1 Innhold i søknaden

Agder fylkeskommune søker om tillatelse til å fjerne krypsiv ved flere lokaliteter i nedre og midtre del av Otra, jf. tabell 1. Statsforvalteren hadde den 09.02.2022 møte med Agder fylkeskommune der det ble konkludert med at det er hensiktsmessig å slå sammen de lokalitetene som ligger like ved og dermed kan anses som ett tiltaksområde. Hvilke lokaliteter som er slått sammen, kommer frem av tabellen.

Krypsiv skal fjernes mekanisk ved at plantene klippes. Det kan også være aktuelt å harve, dvs. rive planterøttene fra bunnen og dra dem opp. Tiltakene innebærer ikke fjerning av sediment (mudring). Oppsamlet plantematerialet skal leveres til et lovlig avfallsanlegg eller legges på land etter avtale med grunneier.

Bortsett fra lokaliteten Borneset i Vennesla kommune som er ny, er det tidligere utført tilsvarende tiltak ved alle de berørte lokalitetene, jf. tillatelse av 10.08.2017 og tillatelse av 12.10.2018 gitt av daværende Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder. Tre lokaliteter (Sandhallan, Kvarstein og Mosby) ligger i anadrom sone.

Tabell 1. Oversikt over lokalitetene der Agder fylkeskommune søker om fjerning av krypsiv.

Navn på lokalitet, kommune	Forurensningssituasjon
Hornnestangen, Evje og Hornnes (tidligere delt i Hornnestangen og Hornnestangen strand)	Sedimentundersøkelsen gjennomført i 2017 påviste ikke konsentrasjoner av analyserte stoffer over tilstandsklasse II (god) for sediment, jf. Terrateknikk notat 25-2017.

Moisund, Evje og Hornnes	Det er ikke gjennomført sedimentundersøkelser. I databasen «Grunnforurensning» er det registrert lokalitet i elva der det ble dumpet ammunisjon, oppstrøms tiltaksområdet. Det er gjennomført oppryddingstiltak, men omfanget er ikke kjent.
Monen, Evje og Hornnes	Det er ikke gjennomført sedimentundersøkelser i tiltaksområdene. Ingen lokaliteter er registrert i databasen «Grunnforurensning» oppstrøms i umiddelbar nærhet til tiltaksområdene.
Kilefjorden, Evje og Hornnes	
Borneset, Vennesla	Sedimentundersøkelsen gjennomført i 2021 påviste ikke forurensning i sedimentene, men det er oppgitt noe upresise konsentrasjoner for antracen og polyklorerte bifenyler, jf. Terrateknikk undersøkelse 14a-2021. Forurensningsgraden i sedimentene kan derfor tilsvare tilstandsklasse III (moderat) eller lavere.
Ludefladen, Vennesla	Det er ikke gjennomført sedimentundersøkelser i tiltaksområdene. Det er registrert flere lokaliteter i databasen «Grunnforurensning» på land på motsatt side av Venneslafjorden. Det er gjennomført tiltak og undersøkelsene viser at det ikke er avrenning fra land, jf. COWI AS sin rapport av 30.06.2018 «Miljøundersøkelser av bark- og fiberslamdeponier ved Venneslafjorden».
Støa, Vennesla (tidligere delt i Støa Venneslaheimen, Støa ridesenter, Støa badeplass, Støa sør)	
Moseidstranda, Vennesla (tidligere delt i Moseidstranda nord, Moseidstranda, Moseidstranda bygg, Moseidstranda liten strand, Moseidstranda øst)	I forbindelse med tidligere tiltak ble det i 2009 tatt sedimentprøver ved Moseidmoen, jf. Terrateknikk sin rapport av 14.06.2018 om tiltaksområde Moseidstranda nord. Analysen påviste ikke forurensning i sedimenter over tilstandsklasse II (god) for sediment. I deler av lokaliteten Moseidstranda ble det i 2009 og 2010 fjernet sedimentmasser ned til naturlig elvebunn (sand).
Ringvegen, Vennesla (tidligere omtalt som Ringvegen strand)	I databasen «Grunnforurensning» er det registrert et nedlagt barkdeponi og forurensning i grunnen med metallene kadmium, kobber, kvikksølv og bly, jf. lokalitet 3468 «Hunfos, Moseidmoen nord». Det er gjort tiltak på land, bl.a. etablert en ny kulvert for bekken som renner gjennom deponiet.
Sandhallan, Vennesla	Sedimentundersøkelsen gjennomført i 2017 påviste ikke konsentrasjoner av analyserte stoffer over tilstandsklasse II (god) for sediment, jf. Terrateknikk notat 25-2017.
Kvarstein, Vennesla	Det er ikke gjennomført sedimentundersøkelser i tiltaksområdene. Ingen lokaliteter er registrert i databasen «Grunnforurensning» oppstrøms i umiddelbar nærhet.
Mosby Torve, Kristiansand	Sedimentundersøkelsen gjennomført i 2017 påviste ikke konsentrasjoner av analyserte stoffer over tilstandsklasse II (god) for sediment, jf. Terrateknikk notat 25-2017.

De to ovennevnte tillatelsene omfatter også tiltak i øvre del av Otra og andre vassdrag i Agder. Etter dialog med Agder fylkeskommune og tiltaksgruppene er det konkludert med at det er hensiktsmessig med en separat tillatelse for hvert vassdrag. Den aktuelle søknaden gjelder derfor

kun videreføring av tillatelsene til tiltak kun for lokalitetene i nedre og midtre del av Otra som tiltaksgruppa for Nedre Otra har ansvar for. Tiltaksområdene er ikke endret, og bunnarealene som tiltakene vil berøre, kommer frem av rapportene utarbeidet av Terrateknikk AS i 2017 og 2018. Som nevnt ovenfor er det tidligere ikke utført tiltak ved lokaliteten Borneset i Vennesla kommune.

Erfaringene fra tidligere gjennomførte tiltak viser at det kan være behov å gjenta tiltakene, men det er usikkert hvor ofte et slikt behov oppstår. Agder fylkeskommune søker derfor om at en tillatelse skal gjelde en periode på syv år.

Lokaliteten Neset i Vennesla kommune

Daværende Fylkesmannen i Agder ga den 07.12.2020 tillatelse til fjerning av krypsiv på lokaliteten Neset i Vennesla kommune og tre lokaliteter som ligger i Valle kommune (øvre del av Otra). Tillatelsen gjelder t.o.m. 31.12.2028. Av praktiske årsaker er det foreslått å innlemme lokaliteten Neset i denne tillatelsen slik at alle lokaliteter som ligger i midtre og nedre del av Otra, er omfattet av samme tillatelse, jf. møte av 09.02.2022 og e-post av 10.02.2022. Vi anser at det ikke er nødvendig å gjøre en ny vurdering av lokaliteten Neset.

3.2 Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til tiltak som representerer en fare for spredning av forurensning, skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltakene sammenholdt med fordeler og ulemper tiltakene for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad de omsøkte tiltakene er akseptable sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om bl.a. kunnskapsgrunnlag, føre-var tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

4 Saksgang

Statsforvalteren sendte den 19.04.2021 søknaden om å videreføre tillatelsen på høring til aktuelle myndigheter, Naturvernforbundet i Agder og Otra laxefiskelag. Vi la i tillegg søknaden ut under høringer på vår hjemmeside. Fristen for å gi uttalelser var 19.05.2021. Det kom ingen innspill til søknaden innen fristen.

Vi sendte den 25.06.2021 søknaden om fjerning av krypsiv ved Borneset på høring. Vi har fått uttalelse fra Norsk maritimt museum som skriver i e-post av 02.07.2021 at de gjør oppmerksom på meldeplikten dersom det skulle påtreffes kulturhistorisk materiale. Videre skriver de at arbeidene da må stanses og museet eller fylkeskommunen varsles, jf. kulturminneloven § 14 tredje ledd.

5 Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Som det kommer frem av beskrivelsen av tiltaksmetodene, skal ikke sedimentene i tiltaksområdet fjernes/mudres. Terrateknikk AS laget i 2014 rapport om skadevirkninger av krypsivtiltak, jf. Terrateknikk studie 12 – 2014 – versjon 2 av 01.02.15 «Undersøkelser om kring skadevirkninger av krypsivtiltak». I rapporten er bl.a. klipping og harving som metode/tiltak for å fjerne krypsiv beskrevet. Klipping av krypsiv er vurdert å være et effektivt tiltak på kort sikt og kan gjennomføres alle steder uavhengig av dybdeforholdene. Videre påpekes det at det er viktig å samle opp oppklippet materiale med lense eller på en annen måte for å hindre at planterestene føres nedstrøms og ev. etablerer seg i nye områder. Når det gjelder harving, er det ifølge rapporten risiko for partikkelforurensning som følge av at tiltaket bl.a. fører til bunnerosjon og forflytting av det fine substratet.

Ifølge Terrateknikk AS sine rapporter om lokalitetene består sedimentene/substratet oftest av et lag med mudder av varierende mektighet. Det er lav vannhastighet under normale forhold, særlig i de lokalitetene som ligger i en bakevje. Siden det kan være aktuelt å benytte harving ved alle lokalitetene, vurderer vi at det er en viss risiko for spredning av sedimentpartikler under tiltaksgjennomføring. Spredning av partikler kan føre til nedslamming av områder nedstrøms og midlertidig forringelse av tilstanden i vannforekomsten lokalt som følge av økt turbiditet (partikkelinnhold i vannmassene). Det er rimelig å anta at grunnet lav vannhastighet, blir ikke ev. oppvirvlede sedimentpartikler transportert ut av tiltaksområdene og etter hvert vil sedimentene omtrent på samme sted. Det er likevel viktig at tiltakene gjennomføres ved lav vannføring. Vi stiller vilkår om at tiltakshaver skal vurdere behov for ev. spredningsbegrensende tiltak (f.eks. siltgardin) ved hver enkelt lokalitet før oppstart av arbeidene, jf. vilkår 2. Vi stiller også vilkår om visuell kontroll med partikkelspredning som skal dokumenteres med bilder, jf. vilkår 5. Ut fra tilgjengelige opplysninger om forurensningssituasjonen i tiltaksområdene, jf. tabell 1, anser vi at det er lite sannsynlig at sedimentene i tiltaksområdene kan være forurenset, med unntak av lokaliteten Moseidstranda og lokaliteten Ringvegen i Vennesla kommune. Som nevnt i tabell 1, er det et nedlagt barkdeponi på land like ved de to lokalitetene. Ettersom det går en bekk gjennom deponiet, med utløp til Otra, kan vi ikke utelukke at sedimentene rett ved deponiet kan være forurenset. Ifølge Terrateknikk AS sin rapport om lokaliteten Moseidstranda, datert 14.05.2018, ble sedimentene ved Moseidstranda fjernet i 2009-2010. Det er ukjent om det fremdeles pågår utlekking fra deponiet, og vi vurderer at det er en viss risiko for at forurensning kan ha akkumulert i sedimentene i Otra like ved deponiet etter mudring i 2009-2010. Vi mener derfor at det er nødvendig å ta sedimentprøver for å dokumentere forurensningsgrad i sedimentene ved Moseidstranda og Ringvegen før arbeidene med fjerning av krypsiv starter ved disse to lokalitetene, jf. vilkår 1. På bakgrunn av resultater av sedimentundersøkelsen kan vi stille strengere vilkår for gjennomføring av tiltak ved Moseidstranda og Ringvegen. Dersom det allerede finnes resultater av sedimentundersøkelser gjennomført nylig (siste to-tre år), kan de oversendes til oss til vurdering.

En annen problemstilling knyttet til fjerning av krypsiv er spredning av planterester nedstrøms i vassdraget. For det første kan tilførsel av organisk materiale medføre økt organisk belastning. For det andre kan spredning av planterester resultere i at krypsiv etableres på nye lokaliteter. For det tredje kan større mengder drivende krypsiv redusere verdien av rekreasjonsområder dersom planterestene avsettes i strandområder. Vi stiller derfor vilkår om at tiltakshaver skal tilstrebe å samle opp plantemateriale på stedet ved hjelp av lenser, jf. vilkår 6. Tidligere erfaring viser at man klarer å samle opp mesteparten av krypsivet ved hjelp av lenser, men at noe av plantene likevel kan føres ut av tiltaksområdet. Vi stiller vilkår om at tiltakshaver skal befare nærliggende strandområder etter avsluttede tiltak for ev. å samle opp planterestene ført ut av tiltaksområdet, jf. vilkår 6.

5.1 Disponering av oppsamlet plantemateriale

Det har tidligere vært praktisert å legge oppsamlet plantemateriale på land på tilgrensende eiendommer etter avklaring med grunneier(e) for deretter å kompostere det. Alternativt har materialet vært levert til et lovlig avfallsanlegg.

Vannvegetasjonen som fjernes og samles opp, er å anse som næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27 a andre ledd. Etter forurensningsloven § 32 første ledd «skal den som produserer næringsavfall, sørge for at avfallet blir brakt til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgår gjenvinning, slik at det enten opphører å være avfall eller på annen måte kommer til nytte ved å erstatte materialer som ellers ville blitt brukt». Det fremgår videre av første ledd at «annen disponering av avfall fra fiske, jordbruk og skogbruk mv. likevel er tillatt, såfremt forurensningen dette kan medføre omfattes av § 8 første ledd nr. 1». Etter vår vurdering kan alminnelig skjøtsel av naturen anses å falle inn under alternativet "mv." i forurensningsloven § 32 første ledd. Videre vurderer vi at forurensningen fra disponeringen av oppklippet plantemateriale på land i art, omfang og virkninger kan anses å være vanlig forurensning ved alminnelig skjøtsel av naturen som ikke vil medføre nevneverdige skader eller ulemper, jf. forurensningsloven § 8. Unntaket i § 32 i forurensningsloven første ledd kommer derfor til anvendelse. Vi forutsetter for øvrig at ev. disponering på land ikke virker skjemmende, jf. forurensningsloven § 28 første ledd, og skjer etter samtykke fra grunneiere. Vi stiller vilkår om at massene skal legges på land på en måte som gjør at nedbrytningen skjer aerobt (med tilgang på oksygen) og på arealer som ikke utsettes for flom, jf. vilkår 7. Videre skal tiltakshaver, om nødvendig, iverksette tiltak for å sikre at plantemassene ikke nås ved flomvannføring.

Alternativt skal oppsamlet plantematerialet leveres til et lovlig avfallsanlegg. Ev. mellomlagring av materialet før levering skal skje på tilgrensende eiendommer/i nærheten av tiltaksområdet der krypsivet er fjernet, etter samråd med grunneiere. Mellomlagringen skal foregå på en måte som sikrer at plantematerialet ikke føres tilbake til vassdraget, jf. vilkår 7.

5.2 Naturverdier i tiltaksområdene

Ifølge Miljødirektoratet sin kartløsning Naturbase, er det observert flere rødlistede fuglearter i eller i nærheten av flere lokaliteter, bl.a. ved Hornnestangen (storskarv, mellomskarv), Borneset (fiskeørn, fiskemåke, storskarv, vipe), Ludefladen (fiskemåke, vipe), Støa (stjertand, hettemåke, fiskeørn, gråmåke), Moseidstranda (gråmåke) og Sandhallan (storskarv). Elvemusling som er oppført som sårbar art i norsk rødliste, er registrert i elvestrekningen fra Vikeland i Vennesla og nedover Otra der lokalitetene Kvarstein og Mosby ligger. Lokalitetene Sandhallan, Kvarstein og Mosby Torve ligger i anadrom elvestrekning.

Når det gjelder fugl, vil ikke tiltakene ha direkte påvirkning. Støy som arbeidene genererer, kan likevel virke forstyrrende for fuglelivet. Siden tiltakene er begrenset i tid, mener vi likevel at effekten av støy fra tiltaksgjennomføringen vil være begrenset i det aktuelle tilfellet.

Mye krypsiv og finstoff i tiltaksområdene ved Sandhallan, Kvarstein og Mosby Torve tilsier at disse lokalitetene ikke er benyttet som gyteområder. Partikkelspredning under tiltaksgjennomføring ved disse lokalitetene kan imidlertid ha negative effekter for nærliggende områder i elven som benyttes som gyteområder. Forutsatt at klipping og harving gjennomføres i henhold til vilkårene vi stiller i tillatelsen, vurderer vi at ev. negative effekter blir minimale. Videre er vår vurdering at tiltakene i all hovedsak vil medføre en bedring av forholdene for fisk og dermed kan anses som et positivt restaureringstiltak.

5.3 Tillatelsens varighet og tidsperiode for gjennomføring av tiltakene

Agder fylkeskommune søker om at tillatelsen skal gjelde i syv år. Basert på tidligere gjennomførte tiltak vet man at det som regel er behov for å gjennomføre opprensning flere ganger slik at tiltakene har effekt. Siden det er samme tiltak og samme lokaliteter tillatelsen gjelder, vurderer vi at tillatelsen kan gis for en periode på syv år som omsøkt, jf. vilkår 13.

Av praktiske hensyn er det ønskelig å gjennomføre tiltakene om sommeren når det ikke er altfor kaldt i vannet. Samtidig er det som regel lav vannføring i denne perioden, og det er dermed en fordel om tiltakene kan gjennomføres om sommeren. Når det gjelder anadrom fisk, vurderer vi at det er gunstig å gjennomføre tiltak i perioden mellom 15. mai og 31. september. Vi stiller derfor vilkår om at tiltakene skal gjennomføres i denne perioden ved Sandhallan, Kvarstein og Mosby, jf. vilkår 9. Når det gjelder gjennomføring av tiltak ved de resterende lokalitetene, innskrenker vi ikke tidsperioden for tiltaksgjennomføring. Ettersom sommerperioden er viktig for rekreasjon og friluftsliv og flere av lokalitetene ligger like ved der det er tilrettelagt for bading og fiske, mener vi at det er viktig å informere lokal befolkning om planlagte tiltak i forkant av tiltaksgjennomføring. Vi forutsetter at tiltakshaver sørger for dette.

5.4 Naturmangfoldloven

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet, skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger, jf. naturmangfoldloven § 8. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Statsforvalteren har benyttet tilgjengelige nettbaserte databaser (bl.a. Miljødirektoratet sin kartløsning Naturbase kart og Vann-nett), samt rapportene vedlagt søknaden som grunnlag i vurdering av søknaden. Ut fra det ovennevnte anser vi at naturmangfoldloven § 8 er tilstrekkelig ivarettatt.

Det er gjennomført flere liknende tiltak, og miljøkonsekvenser av fjerning av vannvegetasjon er kjent gjennom erfaringer. Vi legger derfor mindre vekt på føre-var-prinsippet som er en retningslinje for håndtering av usikkerhet knyttet til et tiltaks miljøkonsekvenser, jf. naturmangfoldloven § 9.

Tiltakets påvirkning på økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning. Tiltakene vil antakelig gi en midlertidig miljøeffekt under gjennomføringen. Statsforvalteren mener likevel at eventuelle negative effekter er forbigående og at tiltakene dermed ikke vil bidra til den samlede belastningen av økosystemet i nevneverdig grad. Vi legger også vekt på at formålet med tiltakene er å restaurere natur- og bruksverdiene i Otra. Det må påvises aktsomhet mht. ukjente miljøproblemer i området.

Ifølge naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Videre sier naturmangfoldloven § 12 at for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Dette er ivarettatt gjennom vurderinger som ligger til grunn for kravene som er stilt i tillatelsen.

5.5 Vannforskriften

Statsforvalteren har benyttet portalen Vann-nett for å innhente opplysninger om berørte vannforekomster. Tabell 2 viser hvilke vannforekomster de ulike lokalitetene tilhører og tilstanden i

vannforekomstene slik den er definert i portalen per 08.02.2022. Ifølge Vann-nett, oppnås miljømålet om god tilstand i alle de berørte vannforekomstene innen 2033.

Lokalitet	Vannforekomst med ID	Tilstand
Hornnestangen	Breidflå, 021-1081-L	Dårlig økologisk tilstand og udefinert kjemisk tilstand
Moisund og Monen	Otra fra Breidflå til Kilefjorden, 021-25-R	Dårlig økologisk tilstand og udefinert kjemisk tilstand
Kilefjorden og Borneset	Kilefjorden, 021-1061-L	Dårlig økologisk tilstand og udefinert kjemisk tilstand
Ludefladen, Støa, Moseidstranda, Ringvegen	Venneslafjorden, 021-1059-L	Moderat økologisk tilstand og udefinert kjemisk tilstand
Sandhallan	Otra Hunsfoss – Vigelandsfoss, 021-1448-R	Moderat økologisk tilstand og udefinert kjemisk tilstand
Kvarstein og Mosby Torve	Otra – lakseførende strekning, 021-1449-R	Moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand

Tiltaksområdene berører kun en begrenset del av vannforekomstene de tilhører. Ev. midlertidig negativ miljøeffekt under tiltaksgjennomføring vil være kortvarig. Ettersom formålet med tiltakene er å restaurere og forbedre de berørte vannforekomstene, vurderer vi det slik at tiltakene vil bidra til vannforekomstene kan oppnå miljømålene. Vi vurderer derfor at § 12 i vannforskriften ikke kommer til anvendelse i den aktuelle saken.

5.6 Konklusjon

De omsøkte tiltakene har som hovedformål å fjerne krypsiv som i de berørte lokalitetene i Otra karakteriseres som problemvegetasjon. Tiltakene vil i stor grad medføre en restaurering av natur- og bruksverdier i de enkelte lokalitetene. Statsforvalteren finner etter en samlet vurdering å kunne gi tillatelse til fjerning av krypsiv på visse vilkår. Tillatelsen er begrunnet i at tiltakene ikke vil medføre uakseptable miljøpåvirkninger, samt at det er liten risiko for midlertidig forringelse av vannforekomstene, men at denne vil kunne minimeres ved at tiltakene utføres i henhold til fastsatte vilkår.

6 Ansvarsforhold

Dette vedtaket er gjort med bakgrunn i det vi i dag vet om området. Tiltakshaver, Agder fylkeskommune, er ansvarlig for at tiltakene gjennomføres i henhold til vilkårene i tillatelsen. Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver fra ansvaret for innhenting av tillatelse etter annet lovverk eller fra berørte grunneiere og rettighetshavere m.m. Tiltakshaver er selv ansvarlig når det gjelder andre brukerinteresser som kan bli berørt. Privatrettslige forhold forutsetter vi avgjort før tiltakene finner sted.

Brudd på vilkår i en tillatelse kan medføre straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

7 Erstatningsansvar og klageadgang

Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver eller anleggseier for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jf. bl.a. §§ 10 og 17 i forurensningsloven.

Agder fylkeskommune og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket om tillatelse og frafall av gebyr til Miljødirektoratet. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme frem.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren i Agder.

Med hilsen

Veronica Skjævestad (e.f.)
faggruppeteider forurensning
Miljøvernaveilingen

Liudmila Pechinkina
rådgiver
Miljøvernaveilingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:
Vilkår til tillatelsen

Kopi til:

Evje og Hornnes kommune

Vennesla kommune

Norges vassdrags- og
energidirektorat

OTRA LAXEFISKELAG

Norsk maritimt museum

Kristiansand kommune

Naturvernforbundet i Agder

Kasernevegen 19

Postboks 25

Postboks 5091, Majorstuen

Sødal terrasse 65

Postboks 720 Skøyen

Postboks 4

Postboks 718

4735 EVJE

4701 VENNESLA

0301 OSLO

4630 KRISTIANSAND S

0214 OSLO

4685 NODELAND

4666 KRISTIANSAND S

Vilkår til tillatelsen

1. Det tillates å klippe og harve krypsiv ved hjelp av flytende fartøy ved følgende lokaliteter:
 - Hornnestangen, Moisund, Monen og Kilefjorden i Evje og Hornnes kommune
 - Borneset, Ludefladen, Støa, Moseidstranda, Neset, Ringvegen, Sandhallan og Kvarstein i Vennesla kommune
 - Mosby Torve i Kristiansand kommune

Arealene som blir berørt av tiltakene, skal være som omsøkt og som kommer frem av Terrateknikk AS sine rapporter for hver lokalitet.

Det skal tas sedimentprøver ved lokaliteten Moseidstranda og lokaliteten Ringvegen i Vennesla kommune før oppstart av arbeidene der. Resultater av sedimentundersøkelsen skal oversendes Statsforvalteren så fort de foreligger for at Statsforvalteren ev. kan stille strengere vilkår for tiltaksgjennomføring ved disse to lokalitetene.

2. Før oppstart av arbeidene skal tiltakshaver vurdere om og hvorvidt det er behov for tiltak for å begrense partikkelspredning. Vurderingen skal omfatte hver enkelt lokalitet og gjennomføres årlig. Vurderingen skal legges ved sluttrapport, jf. vilkår 12.
 3. Tiltakene skal ikke gjennomføres ved stor vannføring.
 4. Vannkvaliteten skal ikke forringes, jf. vannforskriften § 4.
 5. Tiltakshaver skal utføre visuell kontroll med partikkelspredning og ta bilder under tiltaksgjennomføring for å dokumentere partikkelkontroll. Bildene skal tas både under og i etterkant av arbeidene. Fotodokumentasjonen skal legges ved sluttrapporten, jf. vilkår 12.
 6. Tiltakshaver skal tilstrebe at så mye av oppklippet plantemateriale som praktisk mulig samles opp ved hjelp av lenser. Det skal utføres regelmessig kontroll med lensenes funksjon.
- Etter at tiltakene er avsluttet, skal tiltakshaver befare nærliggende strandområder for å samle opp ev. planterester som det ikke lyktes å samle opp ved hjelp av lensene.
7. Oppsamlet plantemateriale kan i samråd med grunneiere legges på land. Tiltakshaver skal oppgi gnr. og bnr. på eiendommen(e) der massene er lagt på i sluttrapport, jf. vilkår 12. Dersom grunneier krever krypsivmassene fjernet, skal massene leveres til et lovlig avfallsanlegg.

Ved disponering på land skal tiltakshaver tilrettelegge for aerob nedbrytning. Massene skal legges på arealer som ikke er utsatt for flom. Tiltakshaver skal iverksette tiltak for å sørge for at massene ikke nås ved unormalt høy vannføring.

Alternativt skal oppsamlet plantemateriale leveres til et lovlig avfallsanlegg. Kvittering fra levering av massens skal legges ved sluttrapport, jf. vilkår 12.

Ev. mellomlagring av massene på tilgrensende eiendommer skal foregå i samråd med grunneiere. Mellomlagringen skal foregå på en måte som sikrer at plantematerialet ikke føres tilbake til vassdraget.

8. Minimum én uke før tiltaket iverksettes skal det gis beskjed til Statsforvalteren om dato for oppstart, samt hvem som er ansvarlig entreprenør. Det kan varsles med enkel e-post med saksnummer til sfagpost@statsforvalteren.no. Statsforvalteren skal også varsles når tiltaket er avsluttet. Statsforvalteren kan føre tilsyn under arbeidene.

9. Tiltak ved Sandhallan, Kvarstein og Mosby Torve skal gjennomføres i tidsrommet 15. mai – 31. september.

10. Tiltakshaver har ansvaret for å orientere entreprenør som skal gjennomføre arbeidene, om de vilkår som gjelder.

Den som utfører arbeidene, skal kunne fremlegge kopi av denne tillatelsen på arbeidslokaliteten, inntil tiltakene er avsluttet.

11. Dersom det oppstår utilsiktede forurensningssituasjoner eller brukerkonflikter, skal arbeidet stanses og korrigerende tiltak gjennomføres. Statsforvalteren må varsles ved alle forhold der tiltak kan berøre miljøet negativt.

12. Tiltakshaver skal levere rapport for gjennomførte tiltak en gang i året. Rapporten for arbeider gjennomført foregående år skal sendes til Statsforvalteren **innen 31. januar**. Rapporten skal inneholde følgende informasjon:

- lokaliteter det er gjennomført tiltak i foregående år
- metoder som er benyttet
- bilder tatt under tiltaksgjennomføring
- risikovurdering av partikkelpredning og beskrivelse av ev. iverksatte avbøtende tiltak
- gnr./bnr. på eiendommen(e) der oppsamlet plantematerialet er lagt på, ev. kvittering på levering av oppsamlet plantemateriale til et lovlig avfallsanlegg
- resultater av befaring av strandområder
- ev. avvik

13. Tillatelsen er gyldig t.o.m. 31.12.2029.

14. Tiltakshaver skal rapportere data fra utført prøvetaking i sedimenter ved Borneset, Moseidstranda og Ringvegen i Miljødirektoratets fagapplikasjon Vannmiljø. Vannlokalitetskodene skal oppgis i sluttrapport, jf. vilkår 12.